

Libhošťský zpravodaj

Ročník XI. číslo 8 – Srpen 2009

Z OBECNÍHO DĚNÍ

Povodně 2009

Není snad člověka, který by v minulých dnech a týdnech nežasnul nad ničivou silou přírody. Příroda jakoby se mstila za to, jak se k ní v posledních desetiletích chováme. Rozorané meze, regulovaná koryta, řeky, uvězněné do betonových koryt bez možnosti úniku do lužních lesů a mokřadů.

Scénář hodně podobný povodňovému roku 1997, tj. dlouhodobé srážky v kombinaci s přívalovými dešti, a tragédie je opět na světě. Bohužel, nejvíc z celé republiky byl tentokrát postižen náš okres. Těžce bylo zasaženo okresní město Nový Jičín a obce v okolí – Bludovice, Hodslavice, Kunín, Šenov, Žilina, Životice a dále Jeseník nad Odrou či Bernartice. Přívalovou vlnou byly zmařeny lidské životy, zasaženy stovky obydlí, zničeny komunikace, mosty či železnice.

Naše obec byla naštěstí díky své poloze těchto hrůz ušetřena, a tak naše jednotka Sboru dobrovolných hasičů od počátku pomáhala při likvidaci těchto následků v jiných obcích.

Ihned po kulminaci řeky Jičínky, v noci ze středy na čtvrtek, byla jednotka povolána dispečinkem ve Frýdku - Místku na záchrannářské práce do Kunína, kde jsme čerpali vodu ze zatopených domů i ve čtvrtek přes den. Poté jsme byli nasazeni do jedné z nejhůře postižených obcí, do Životic. Zde jednotka operovala další 4 dny od rána až do pozdního večera. Jednotka se podílela na čištění koryta potoka, kde bylo nutno motorovými pilami zlikvidovat zachycené stromy, větve a jiné naplaveniny. Poté byla potřebná práce s kalovými a jinými čerpadly při čerpání sklepů a studní.

pokračování na str.3

OBSAH

Z OBECNÍHO DĚNÍ	1
Povodně 2009	1
OBSAH	2
Z OBECNÍHO DĚNÍ	3
Oslavy 125. výročí založení SDH v Libhošti	3
O jednom letním večeru, který nebyl... ..	6
OSVĚTOVÁ BESEDA INFORMUJE	6
Vítání občánků	6
Osvětová beseda plánuje... ..	7
INFORMACE Z MĚÚ NOVÝ JIČÍN	7
27. srpna: otevření Masarykova náměstí	7
Nový Jičín měl v kraji nejbezpečnější silnice	8
Oprava náměstí Novojičínské léto nezastavila	9
Od 1.7.2009 možnost zaevidovat na ohlašovně doručovací adresu	10
Odbor dopravy se přestěhoval	10
Sto let prvního leteckého snímku Nového Jičína	11
Omezení úředních hodin odboru sociálních věcí	13
TENKRÁT	13
VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI	14
Jan Ivan Lukášek	14
ZPRÁVY ZE ŠKOL	21
OD VÁS	23
KAM ZA KULTUROU	26
NÁŠ I VÁŠ RECEPTÁŘ	27
SPOLEČENSKÉ OKÉNKO	28

Díky zodpovědnému přístupu členů nejen zásahové jednotky, kdy bylo přítomno při odklizení následků povodní denně šest až devět členů, jsme byli na závěr zařazeni mezi vybrané sbory, které byly ze sponzorského daru generálního ředitele Vítkovic obdarovány plovoucím čerpadlem.

Na závěr bych rád zde všem členům, kteří se na odstraňování následků povodní pod vedením velitelů Kamila Šenka a Tomáše Kulčáka podíleli, zvláště poděkoval za všechny, kterým v nouzi nejvyšší pomohli.

Roman Šenk
starosta SDH

Oslavy 125. let založení hasičského sboru v Libhošti

Ve dnech 10. a 11. července 2009 proběhly oslavy 125. výročí založení našeho sboru. Na programu byla slavnostní Valná hromada, námětové cvičení a letní odpoledne.

V pátek se uskutečnila na Fojtství Slavnostní valná hromada za přítomnosti starosty a člena výkonného výboru okresního sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, dále za přítomnosti starostů hasičů ze Sedlnic, Bartošovic a Hukovic, a dále za účasti zástupců místních sdružení myslivců a zahrádkářů.

Na programu byl kromě klasických bodů, jako je historická zpráva o činnosti sboru a diskuze, i bod předání ocenění zasloužilým členům. Následuje seznam oceněných členů, kteří se významně podílejí na chodu sboru.

Čestné uznání sboru:

Baďura Jan
Baďurová Iva
Baďurová Zuzka
Hanzelka Jan
Hanzelka Roman
Melnar David
Merenda Pavel
Palacký Dušan
Šenk Martin
Šenk Miroslav
Šenková Eva

Čestné uznání okresu:

Baďura Dušan
Blažek Miroslav
Honeš Josef
Krumpochová Marie
Kulčák Tomáš
Kvitová Pavla
Šenk Svatopluk
Váňa Michal

Medaile za příkladnou práci:

Kvita Josef ml.
Šenk Karel
Váňová Marcela

Hanzelka Zdeněk
Kvita Josef st.
Serej Ondřej

Řád sv.Floriána:

Hanzelka Vladimír

Medaile za zásluhy:

Kvitová Marta
Soukal Miroslav

**Zde bych vyzvedl, že udělené
ocenění pro dlouholetého
velitele je teprve 24. udělené
v rámci okresu Nový Jičín**

Medaile sv.Floriána:

Hanzelka Václav

Na závěr byl náš sbor oceněn z rukou starosty okresního sdružení medailí sv. Floriána za připravenost a vykonanou práci.

Sobota se již nesla ve znamení námětového cvičení a letního odpoledne se soutěžemi pro děti. Námětové cvičení proběhlo za účasti sborů z Hukovic, Bartošovic a Sedlnic s menšími problémy, které se ale podařilo v průběhu cvičení odstranit a akci zdárně dokončit.

Následovaly soutěže pro děti s hasičskou tematikou. Tzv. pětiboj se dětem líbil, některé jej absolvovaly úspěšně vícekrát i s patřičnou sladkou odměnou. Nejatraktivnější ale byla plošina, ze které bylo možno shlédnout Libhošť z ptačí perspektivy 25 m. Plošina byla v nepřetržitém pohybu nahoru a dolů od začátku akce až do večera, když si neobvyklý výhled nenechali ujít kromě dětí ani všichni přítomní dospělí.

Závěrečná diskotéka byla, myslím, dobrým zakončením příjemně stráveného odpoledne, které vyšlo jak díky počasí, tak díky hojnému počtu návštěvníků, doufám, že spokojených.

Na závěr děkuji všem, kteří se zúčastnili, ale hlavně všem, kteří na organizaci akce podíleli.

Roman Šenk
starosta SDH

O jednom letním večeru, který nebyl...

Ve svém předchozím příspěvku vás Roman Šenk seznámil s průběhem letošních oslav 125. výročí založení hasičského sboru.

Oslava to byla jistě důstojná a úspěšná, o čemž svědčí, mimo jiné, i poměrně velké množství návštěvníků, tedy alespoň na libhošťské poměry. Nicméně, domnívám se, že celá akce, zejména její závěr, mohla být ještě úspěšnější, kdyby se uskutečnil původní záměr uspořádat letní večer na fotbalovém hřišti. Kdysi poměrně časté letní večery se dnes už prakticky nekonají a proto když hasiči oznámili konání takového večera na fotbalovém hřišti, zajisté tím spoustu lidí potěšili. O to větší zavládlo zklamání po oznámení zrušení této akce.

Nejsmutnější na tom ovšem je fakt, že se zmíněný letní večer neuskutečnil kvůli nepříznivému počasí či nedostatku financí, ale pouze proto, že se nedokázaly dohodnout dvě největší složky v Libhošti – hasiči a fotbalisté.

Nemíním tady zkoumat důvody, proč se tak stalo, ani soudit, či je to vina, neboť znám celé okolnosti, jako většina z vás, pouze z doslechu. Chtěl bych zde pouze vyjádřit, jako občan Libhoště, své zklamání nad tím, že zástupci daných složek nejsou schopni se povznést nad své spory ani v případě, že to má dopad na ostatní občany Libhoště.

Vše nasvědčovalo tomu, že to mohl být krásný večer – počasí přálo, zájem lidí také byl... Mohl, ale nakonec nebyl. Zbývá jen otázka pro účastníky daného sporu – Opravdu bylo tohle to nejlepší řešení?

Aleš Hána

OSVĚTOVÁ BESEDA INFORMUJE

Vítání občánků

Osvětová beseda upozorňuje rodiče, kteří se chtějí zúčastnit vítání občánků v Libhošti, aby se přihlásili u Miloslavy Blažkové. Upozorňujeme také, že tiskopisy, které posílá MěÚ, jsou určeny pouze pro vítání občánků v Novém Jičíně. Vítání občánků v Libhošti se uskuteční 25. října 2009.

Osvětová beseda plánuje...

Letošní rok se nám přehoupl do své druhé poloviny a neškodilo by tedy, kdybychom si připomněli, jaké akce připravuje Osvětová beseda pro občany Libhoště v této druhé polovině roku.

Nejbližší akcí bude již druhý ročník stále oblíbenější **Libhošťské drakiády**, který se uskuteční, v závislosti na počasí, v prvním nebo druhém týdnu v říjnu.

Jak je již uvedeno výše, tak vás v říjnu také čeká letošní druhé **Vítání občanů**, opět pod záštitou Miluše Blažkové a jejího kolektivu.

K osvědčeným akcím Osvětové besedy patří také **Vánoční koncert**, konaný každoročně v závěru roku. Nejinak tomu bude i letos. Přesnější termín spolu se jmény účinkujících se včas dozvíte.

Kromě výše uvedených již tradičních akcí jsou ve stádiu příprav další kulturní či jiné události, mezi něž patří v minulosti úspěšná **módní přehlídka**, chystá se také návštěva **divadelního představení** v některém z divadel v našem okolí, a pokud bude ze strany občanů zájem, uskuteční se i oblíbený **vlastivědný zájezd** po pamětihodnostech a zajímavostech našeho kraje.

Za OB Aleš Hána

INFORMACE Z MĚÚ NOVÝ JIČÍN

27. srpna: otevření Masarykova náměstí a koncert Novojičínsko děkuje!

Čtvrtek 27.srpna se stane pro Nový Jičín velmi významným dnem. Nejprve se v 15.00 hodin slavnostně otevře rekonstruované **Masarykovo náměstí** a o hodinu později začne koncert, který město zorganizovalo jako **poděkování všem lidem**, kteří městu a okolním obcím pomáhali při likvidaci následků ničivých červnových povodní.

Rekonstrukce městské pýchy, Masarykova náměstí, trvala dva roky. Vloni stavebníci ze společnosti **ODS – Dopravní stavby Ostrava** přeměnili loubí a prostor před ním, letos se pustili do hlavní plochy náměstí.

Na tuto druhou etapu město získalo dotaci z **Regionálního operačního programu Moravskoslezsko** na občanskou vybavenost a veřejná prostranství ve výši **24,5 miliónu korun**, což činí 92,5 procenta z celkových nákladů. Rekonstrukce unikátního středu městské památkové rezervace začala už

v březnu a stavebníci opravili centrální plochu, vyměnili část inženýrských sítí, náměstí nově vydláždili, přidali vodní prvky a nové nasvícení. Na náměstí se vrací i socha svatého Mikuláše. *„Na Masarykovo náměstí je pyšný každý občan Nového Jičína, takže rekonstrukci považujeme za velmi důležitou. Jsme rádi, že jsme při financování opravy tak významné památky nezůstali sami a pomoc Evropské unie samozřejmě vítáme,“* uvedl starosta Ivan Týle.

Program otevření náměstí se v době uzávěrky Novojičínského zpravodaje ještě upřesňoval, občany budeme o podrobnostech samozřejmě informovat. V příštím čísle zpravodaje pak z otevření přineseme obsáhlou reportáž.

Nový Jičín navíc ve stejný den plní slib, že veřejně poděkuje všem lidem, kteří pomáhali s likvidací povodňových škod, tedy například zachranářům nebo dobrovolníkům. Děkovný koncert je také poctou statečnosti a vytrvalosti občanům, které zákeřný živel postihl. „Chceme tak poděkovat všem občanům, kteří svou prací či darem pomohli v těžké situaci,“ potvrdil místostarosta Miloš Lossmann. **Na děkovném koncertu zazpívá známá Anna K, vstup na akci je zdarma!**

Josef Gabzdyl, tiskový mluvčí

Nový Jičín měl v kraji nejbezpečnější silnice

Nový Jičín se za loňský rok mohl pyšnit nejbezpečnějšími silnicemi v Moravskoslezském kraji, dokonce je premiantem v rámci Moravy a Slezska. Vyplývá to z unikátního meziměstského srovnání České pojišťovny s názvem ČP Index. Ten vyjadřuje úroveň nehodovosti, tedy počet usmrcených a těžce zraněných při nehodách v silničním provozu se zvláštním důrazem na nehody zaviněné nepřiměřenou rychlostí v zastavěné části měst a vzhledem k počtu obyvatel. „Vstupní údaje o nehodách vycházejí ze statistik Policie ČR a index je konstruován tak, že vyšší hodnota znamená vyšší bezpečnost,“ přiblížil mluvčí České pojišťovny Václav Bálek.

Za loňský rok se v celorepublikové kategorii okresních měst Nový Jičín umístil na třetím místě za městy Rokycany a Klatovy, přitom v roce 2007 skončil až na 29. místě. „I loni se leckde na počtu dopravních nehod a tím pádem i nižším indexu bezpečnosti negativně projevil tranzitní tahy se zvýšenou frekvencí dopravy. O tom, že i tento handicap je překonatelný, však svědčí jak případ krajské Ostravy, tak třeba okresních Nového Jičína či Písku,“ hodnotil Bálek.

Navíc právě v loňském roce vedla přes Nový Jičín objížďka opravované frekventované silnice mezi Valašským Meziříčím a Hranicemi na Moravě, přičemž přes město se valily tisíce automobilů, z velké části kamionů.

Místostarosta Nového Jičína Milan Šturm považuje skvělý výsledek za důkaz správně zvolené dopravní strategie. Přitom městu se občas zazlívalo, že na svém území nechalo vystavět mnoho okružních křižovatek (v současnosti sedm a další dvě se plánují). „Ale právě díky těmto rondelům je doprava plynulejší. Kdo si vzpomene na křižovatky se semaforey, na kterých se řidiči snažili rychle projet ještě na zelenou, vinou čehož se často stávaly vážné dopravní nehody, tak jistě uzná, že doprava ve městě je klidnější,“ řekl místostarosta.

Jak dodal, město se také snaží opravou vozovek, aby řidiči nemuseli sledovat díry v silnici a mohli se věnovat dopravní situaci. „Věříme, že tomu tak bude i na všech státních silnicích, zejména na průtahu městem,“ řekl Šturm.

Josef Gabzdyl, tiskový mluvčí

Oprava náměstí Novojičínské léto nezastavila

Různorodost kulturní nabídky tradičního Novojičínského léta 2009 neochudí ani rekonstrukce Masarykova náměstí, tradičního dějiště většiny akcí předešlých ročníků. Ačkoliv produkcí je početně méně, pořadatelům se podařilo zvýšit jejich úroveň. „Zjednodušeně lze říci, že co bychom jindy rozmělnili na více koncertů na náměstí, to nyní máme v jednom, takže jsme Novojičínské léto zhuťnili a jednotlivé akce jsou obsáhlejší,“ vysvětlil Jiří Macíček z MĚKS Nový Jičín.

Náměstí vyměnila jiná místa, nejčastěji amfiteátr Na Skalkách. Nechybí ale ani ne zcela tradiční lokality, jako například park u Žerotínského zámku nebo zahrada restaurace Nové slunce. Novojičínské léto se vrátí na Masarykovo náměstí až na začátku září při městských slavnostech, tedy až po otevření středu města v nové podobě.

Nabídka Novojičínského léta je hodně různorodá: vyznavači dechovky jistě přijdou 8. srpna do parku Žerotínského zámku na koncert městského dechového souboru a příznivci místních rockových kapel určitě nevynechají přehlídku Jičín fest 31. července na Skalkách, kde vystoupí jako host stále populárnější kapela Post-it.

Po dlouholeté přestávce se 15. srpna na nádvoří Žerotínského zámku zastaví legendární Pony-express, o den dříve na Skalkách vystoupí pop-punková skupina Clou s kroměřížskými My Wave a pražskými Matahari.

Závěrečná slavnost města se ponese v duchu partnerství Nového Jičína s francouzským městem Epinal. Kromě obvyklého dobového jarmarku, soubojů šermířů či palby historických vojsk vystoupí skupiny Čechomor a Airfare. „Všechny červencové a srpnové akce Novojičínského léta jsou zdarma,“ připomenul Macíček s tím, že bližší program zájemci najdou na plakátech nebo na internetových stránkách městského kulturního střediska.

Josef Gabzdyl, tiskový mluvčí

Od 1. 7. 2009 možnost zaevidovat na ohlašovně doručovací adresu

Upozorňujeme obyvatele města (občany ČR s trvalým pobytem na území města Nový Jičín a cizince, kterým byl na území města Nový Jičín povolen pobyt nebo udělena mezinárodní ochrana formou azylu nebo doplňkové ochrany) na možnost nahlásit na ohlašovně MěÚ Nový Jičín (pracoviště odboru vnitřních věcí, Divadelní 1, 1. poschodí, kancelář č. 211) adresu pro doručování písemností. Jde o adresu, na které se obyvatel zdržuje a která je odlišná od místa trvalého pobytu uvedeného v občanském průkazu nebo u cizinců v průkazu povolení pobytu.

Tuto možnost přinesl zákon č.7/2009 Sb., kterým se mění zák.č.99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, mezi nimi i zákon č.133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, ve znění pozdějších předpisů.

Není povinností obyvatele sdělit na ohlašovně adresu pro doručování, její nahlášení však usnadní doručování písemností soudům, správním orgánům apod.

K zaevidování adresy pro doručování písemností není nutný souhlas vlastníka objektu a nahlášení adresy pro doručování není zpoplatněno. Obyvatel města je povinen předložit doklad totožnosti (občanský průkaz, cestovní doklad, průkaz povolení k pobytu cizince).

Odbor vnitřních věcí MěÚ Nový Jičín

Odbor dopravy se přestěhoval

Odbor dopravy a silničního hospodářství se přestěhoval z objektu na Tyršově ulici 5 do třetího patra městského úřadu na Divadelní 1. V květnu totiž město získalo objekt bývalého okresního úřadu do majetku a hned začalo s řešením špatného stavebního stavu a se stěhováním svých odborů do vlastních prostor, což pro občany znamená větší komfort při vyřizování úředních záležitostí.

Stavební práce nebyly jednoduché, například kvůli instalaci těžké kartočky se zpevňovala podlaha. Změnit se musela počítačová síť, zapotřebí byla například i renovace elektroinstalace. „Podařilo se vše přestěhovat tak, aby občan byl omezován co nejméně,“ poznamenal tajemník městského úřadu Tomáš Vindiš.

Odbory městského úřadu tak jsou téměř výhradně soustředěny do dvou budov, do radnice na Masarykově náměstí 1 a na Divadelní 1. Řešit se bude ještě Odbor školství, kultury, mládeže a tělovýchovy, který na Divadelní ulici sídlí v ne zcela vyhovujícím podkroví. Další investice do budovy na Divadelní ulici proto budou ještě nutné. „Chceme samozřejmě opravit chodby tak, aby konečně byly důstojné a díky naváděcímu systému poskytovaly základní informace pro občany. Dále například musíme ještě letos kompletně zrekonstruovat kotelnu, budovu jsme totiž převzali v neutěšeném stavu,“ řekl tajemník.

Do dosavadního sídla Odboru dopravy na Tyršově 5 se přestěhovali státní úředníci ze Státní sociální podpory, kteří předtím působili na Husově ulici.

Josef Gabzdyl, tiskový mluvčí

Sto let prvního leteckého snímku Nového Jičina

Balony v nás stále vzbuzují nadšení, ale na rozdíl od našich předků se na ně díváme spíše s notnou dávkou sentimentu než s údivem nad technickým pokrokem lidstva. V době, kdy si můžeme fotografii svého města i konkrétního domu z ptáčích perspektiv prohlédnout na mnoha různých webových stránkách, na nás hloubka zážitku prostých obyvatel města Nového Jičina z přeletu horkovzdušných balonů nad jejich domovy asi nedolehne nijak zvlášť silně. A co teprve, když si mohli své rodiště, střechy svých domů, dvorky, uličky i náměstí poprvé prohlédnout z mnohem větší výšky, než jen například z věže

farního kostela. A přitom 16. června tohoto roku to bylo rovných 100 let od chvíle, co byla letecká fotografie našeho města vyhotovena.

První zmínku o balonech, ze kterých byl snímek pořízen, můžeme najít v Deutsche Volkszeitung z 16. června 1909. Lidé překvapení nevšední podívanou sledovali přelet dvou balonů nad městem v 11.45 hodin. Balony přiletěly směrem od Opavy a mířily na jih.

Letecký pohled na Nový Jičín v roce 1909 (reprodukční foto Jaroslav Bělik).

O týden později se jim dostalo osvětlení celé události. Tytéž noviny z 23. června 1909 popisují trasu i posádku balonů. Na dobrodružnou výpravu z Wroclawi do Uher se 16. června 1909 vypravily o osmé hodině ranní dva balony v majetku Slezského leteckého spolku, „Rübezahl-Breslau“ a „Schlesien II“. Přibližně v 11.15 hod. byly viděny v okolí Oder, v 11.45 hod. přelétaly nad Novým Jičínem a po poledni je už mohli pozorovat obyvatelé Rožnova pod Radhoštěm. V novinách bylo zveřejněno, že balóny urazily vzdálenost z Wroclawi k Bečvě (okolo 200 km) během čtyř hodin, což znamená, že musely uletět v průměru 50 kilometrů v hodině. Později však rychlost udržena,

ani splnění letový plán. Balon „Schlesien II“ přistál dokonce 60 kilometrů před plánovaným cílem, městem Hegybanya (dnes Štiavnické Bane). Osádku tvořil dr. Kunicke s chotí, továrník Lemor a okresní soudce Mensel.

Až 21. července 1909 se z novin dozvídáme, že během přeletu byl z balonu „Rübezahl-Breslau“ ve výši 2 600 metrů pořízen letecký snímek města Nového Jičína. Původní desku obdržel knihkupec Rainer Hosch a zvětšeniny o velikosti 65 x 90 cm byly v jeho knihkupectví k dispozici pouze na objednávku. Nadšení ze snímku vedlo k odvážnému nápadu zhotovit fotografie i z věže farního kostela a dalších výše položených střech domů, a to i pro lepší znázornění rozvoje města, budoucích i vznikajících plánů a projektů.

Měl tak vzniknout celkový pohled na celou oblast údolí kolem řeky Jičínky až hluboko do Šenova.

Lenka Chobotová

Omezení úředních hodin odboru sociálních věcí

Vážení spoluobčané,

vzhledem k mimořádné situaci, způsobené povodní dne 24.6.2009, vinou které evidujeme veliký počet žádostí o poskytnutí pomoci občanům postižených živelnou pohromou, které je nutné v termínech přímo v terénu prošetřit, zpracovat a vyřídit, omezujeme úřední hodiny stanovené pro styk s veřejností, a to v termínu do 31.8.2009.

Nově upravené úřední hodiny odboru sociálních věcí :

Pondělí a středa: 8.00 – 11.00 a 12.00 -17.00

Úterý: 8.00 – 11.00

Děkujeme za pochopení

TENKRÁT...

Libhošťský zpravodaj Ročník I. číslo 8 – Srpen 1999

V úvodu čísla vás Osvětová beseda informuje o průběhu příprav chystané výstavy z názvem „**Libhošť v proměnách času**“.

V rubrice o významných osobnostech vám Oldřich Sobek přiblížil postavu „zapomenutého muzikanta“ Františka Škarky, vynikajícího hudebníka světového jména, člena slavného orchestru Johanna Strausse.

V rubrice věnované historii obce jste mohli najít třetí pokračování seriálu o událostech květnových dnů roku 1945 v naší obci a okolí.

Oldřich Sobek se také věnoval na pokračování vyprávění o jasoňovi červenoookém, který se znovu vrátil na Kotouč ve Štramberku. V tomto článku bylo již tehdy zmíněno jméno dnes již zesnulého Jana Lukáška, jemuž věnoval Oldřich Sobek životopisný medailón v minulých číslech zpravodaje a dokončuje jej v tomto čísle.

Pokud jde o další články v tehdejším čísle vodaje, tak ve společenské rubrice jsme si připomněli osobnost Oldřicha Poláška, který tehdy oslavil své osmdesáté narozeniny. Dále jsme vás rubrice o událostech v okolí informovali o oslavách 600. výročí založení Bartošovic a o proběhlé zámecké slavnosti v Kuníně. Závěr zpravodaje patřil již tradičně Arnoštu Opělovi a jeho pohledu do historie libhošťské kopané.

Aleš Hána

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI

Ivan Jan Lukášek

Oldřich Sobek

Dokončení

V tomto čísle Libhošťského zpravodaje si ještě jednou připomeneme významnou osobnost protinacistického odboje a ochrany přírody Jana Ivana Lukáška. V minulém čísle jsme naše vyprávění ukončili líčením příhody s úhořem při nácviu překonávání vodního toku automobilem. Bylo to na říčce Hloučele v Prostějově. Po absolvování prostějovského leteckého učiliště byl Honza Lukášek v hodnosti majora jmenován **náčelníkem štábu letištního praporu v Piešťanech**. Prapor zabezpečoval leteckou činnost stíhacího pluku protivzdušné obrany státu. Pracovní přetížení se podepsalo na jeho zdraví, byly mu odebrány 2/3 žaludku. Byla to reakce organismu na dlouhodobě vyčerpávající činnost a celkové tělesné zatížení z období války. V roce 1967 došlo na letišti k tragické nehodě po srážce dvou letadel a město si vynutilo

zrušení letiště. Zdálo se, že vojenská kariéra Jana Lukáška skončila. Jeho žádost o propuštění z armády ale nebyla přijata. Byl přeložen na **letiště do Mošnova**, kde vykonával funkci náčelníka štábu letištního praporu. Ovšem jen do nezapomenutelných dnů po 21. srpnu 1968, kdy nás okupovali vlastní spojenci. Jen pamětníci těchto historických událostí vědí a možná i na své kůži pocítili, co znamenalo slovo „normalizace“.

Honza zažil další životní martyrium. Byl dokonce obviněn, že jako válečný veterán, znalý práce v ilegalitě, měl organizovat v Beskydech vojenskou kontrarevoluční základnu s muničním skladem a podobnými nesmysly. Když natrvalo svléknul vojenskou uniformu, hledal marně jakékoliv zaměstnání. Zachránil jej jeho bratr, vynikající automechanik, který svoji dílnu pronajímal družstvu taxikářů v Havířově. Nakonec zakotvil u **Inženýrských a průmyslových staveb v Bartovicích**, kde jako garážmistr působil pět let. Jeho zdravotní stav se ale pronikavě zhoršil, přišel první infarkt. Zdravotní a sociální komise jej uznala jako 100% invalidu.

Jasoň červenooký na Kotouči

Jako obvykle, všechno zlé bývá i k něčemu dobré. Také Honza Lukášek našel velmi rychle nový smysl života. Je až neuvěřitelné, s jakou vervou se ve svém novém působišti pustil do organizování dobrovolné ochrany přírody. Psychicky se vrátil do dob svého dětství a mládí, tam, na břeh Dunaje v Petržalce. Určitý vliv sehrála i skutečnost, že jeho nové působiště, městečko **Štamberk**, oklopuje stále ještě malebná krajina, která upoutala řadu našich umělců. V ní stále ještě nachází životní podmínky velký počet druhů rostlin a živočichů.

Ve svých 58 letech se stal Jan Lukášek spoluzakladatelem základní organizace **Českého svazu ochránců přírody ve Štamberku** a na dlouhá léta se stává jejím předsedou. V roce 1987 nastoupil na částečný úvazek na **oddělení státní památkové péče a**

ochrany přírody v Okresním vlastivědném muzeu v Novém Jičíně. Byl to pro něj nový životní impuls, ochraně přírody a krajiny zcela propadl. Rychle se vzdělával v botanice, zoologii a ekologii. Začaly se naplňovat jeho dětské tužby a sny z Petržalky. Do základní organizace ČSOP začali přicházet spon-

tánně mladí lidé i děti. To byla příležitost k založení **oddílů mladých ochránců přírody**. Postupně vznikly na všech školách ve Štamberku a v Kopřivnici. Udržet trvalou pozornost dětí nebylo jednoduché. Postupně na něj začali všichni pohlížet jako na svého „guru“. Na vycházkách, výletech, a hlavně na táborech se jeho postava s typickým sombrerem na hlavě vždy zdaleka odlišovala od okolí. Bylo na první pohled zřejmé, že jde o osobnost, která vybočuje z našeho normálního (hlavně ale normalizačního) života. Jeho prázdninové tábory byly promyšlené s vojenskou přesností předem vždy do

Jan Lukášek s našim společným přítelem Ing. Aloisem Pavlíčkem, bývalým ředitelem Národního parku Šumava.

nejmenších detailů a jejich účastníci na ně vzpomínají ještě po letech jako na své nejkrásnější časy. Jan si postupně získal přirozenou autoritu. Nemusel toho mnoho nařizovat. Vyprávěl mi, jak jednou vysedli z vlaku s hordou kluků, kteří po jeho vzoru měli na hlavách rovněž různá sombrera, nebo aspoň klobouky. Když si rozdělili mezi sebe náklad, který měli nést do tábora vzdáleného asi 5 km, zůstala na nádraží stát konev s čajem, kterou nikdo nechtěl nést. „Padre, to je moc těžké“, kňourali. Po dvou kilometrech dolehla na většinu žízeň. „Padre, máme žízeň“, začali škemrat. „No jo, to se musíte vrátit pro tu konev s čajem na nádraží“. Když došli na místo, kde měl stát tábor, už všichni pěkně spolupracovali. První ovšem byla starost o uvaření čaje. Od té doby se už nikdy nenechali sami sebou vypéct. Vždy se střídavě dělili o nesení konvice s čajem.

Honza nemohl být na schůzkách oddílů pokaždé osobně přítomen. Vymyslel si proto způsob, jak zaměstnat jednotlivé kluby i bez jeho účasti. Inspiraci měl v **Rychlých šípech** – časopisu pro mládež, který v době I. re-

publiky vydával spisovatel **Jaroslav Foglar**. Začal psát a z vlastních prostředků vydávat pro své kluby měsíčník, který nazval **TAM - TAM**. Zaměstnával tak plněním aktuálních úkolů podle současného přírodního období na 450 školních dětí ve svém okolí. Dovedl „své“ děti silně inspirovat a motivovat. Všechny kluby se pravidelně zúčastňovaly různých celostátních soutěží a vždy se umísťovaly na předních místech.

Velký kus práce odvedl při ochrannářském mapování. Podle zpracované metodiky procházel několikrát za rok značný kus území Novojičínska a do map a písemné dokumentace zaznamenával vše podstatné, co bylo v zájmu ochrany přírody a krajiny. Při této činnosti objevil v lesích na kat. území obce Rybí i poslední zbytky někdejší **původní „libotínské tisiny“**. Jeho nález se stal **základem projektu na ochranu populace libotínských tisů, který stále zdárně pokračuje**. Řadu let byl členem **komise ochrany přírody ČSOP**, kde na celostátní úrovni byl odborným garantem významných celosvazových projektů. V myslích široké ochrannářské veřejnosti se ovšem nejvíce zapsal svým životním dílem, kterým byla repatriace motýla **jasoně červenookého na Kotouč ve Štamberku**. Za tento čin se mu dostalo uznání od předních entomologů z celé Evropy. Právě při této nesmírně obtížné, zdoluhavé a náročné činnosti se prokázaly jeho celoživotní vlastnosti: trpělivost, vytrvalost, houževnatost a umění překonávat téměř neřešitelné překážky a situace. **K vysokým vojenským vyznamenáním z období války, k řadě ocenění za své sportovní výkony (mimo jiné je držitelem několika světových rekordů ve skupinových i individuálních seskocích padákem), přidal ještě 4 pamětní medaile UVR ČSOP „Příroda děkuje“, cenu Josefa Velka a Jana Šmardy a v roce 2007 i ocenění ministra životního prostředí.**

Přebírání ceny ministra životního prostředí v roce 2007 s prof. Moldánem

V roce 1990 byla v Libhošti založena základní organizace ČSOP. Nepřežila však společenský otřes po sametové revoluci. Na jejím zániku se podílelo i tragické úmrtí jednoho z nadějných vedoucích činitelů nové zace **JUDr. Zdeňka Mináře**. Jedním z prvních činů této organizace bylo pozvání Jana Lukáška na přednášku do Libhoště. Z jeho poutavého vyprávění

se libhošťská veřejnost poprvé dozvěděla o záchraně přírodního skvostu – jasoně červenookého v našem bezprostředním okolí. S Honzou Lukáškem jsem ještě spolupracoval po celou dobu mého působení na úseku státní i dobrovolné ochrany přírody. Redakčně jsem mu upravil a za pomoci úřadu i vydal publikaci o repatriaci jasoně červenookého na Štramberk. Publikace se nedostala do běžného prodeje, byla rozebrána ochránci přírody.

Spolu s výsadkovými veterány jsme s hlubokým pohnutím stáli v ten smutný den v kopřivnické obřadní síni. Do posledního místa zaplněná hala strnula pohnutím v okamžiku, když výsadkoví veteráni jako jeden muž vzdali poslední vojenský pozdrav svému veliteli a kamarádovi. Kolega a přítel Petr Orel uveřejnil v časopisu **Krása našeho domova**, který vydává Český svaz ochránců přírody, vzpomínku na plukovníka Jana Ivana Lukáška. Nemohu jinak, než ztotožnit se s jeho slovy v závěru článku. Ano, i mé vzpomínky na Honzu Lukáška jsou velmi osobní a silné. I já jsem mu vděčný za společně strávené hodiny nad výsledky dokumentace ochrannářského mapování a při všech dalších setkáních s ním. V kanceláři, v jeho útulném domě v Dražném ve Štramberku, na Panském zátíší na Kotouči nebo na výletech a exkurzích, kde jsem mohl nerušeně poslouchat jeho životní příběhy.

Ano, Honza Lukášek byl malý velký muž, člověk s horoucím srdcem, na kterého nelze zapomenout.

*Při přednášce v ZO ČSOP
v Kunčicích pod Ondřejníkem*

V jednom čísle měsíčníku **TAM – TAM**, který pravidelně vydával pro „své“ kluby mladých ochránců přírody, se svým dětským kamarádům svěřuje mimo jiné se svými osobními zážitky a tužbami z dětství. Je to jeho životní krédo, jeho vyznání lásky k přírodě a naší krajině, k matičce Zemi, v němž Honzu přesně poznávám. V jedné ze statí, nazvané **Volání dalek**, se klukům a holkám vyznává z vábení tajemného hlasu.....

Poprvé jsem ten tajemný hlas zaslechl velmi dávno, pradávno. Bylo mi deset let a na jedné z osamělých toulek městem mne nohy samy zanesly do neznámé čtvrti plné nízkých domečků a rozkvetlých zahrádek. Říkalo se tam Na Kolibě. Jakýsi divný neklid mne hnál dál a dál, až jsem došel k poslednímu stavení v poslední ulici. Dlažba tam končila trávníkem, který byl posypán drobkami květy rozrazilu, za ním už byly jen louky a pole, táhly se od města až k horám. Pro kluka nudná zelená poušť, rovná jako hladina jezera, jen tu a tam z ní trčely ostrůvky topolů a osamělé lípy, malinké oázy v té úrodné pustině. Nebe bylo modré jako moře na prázdninových pohlednicích. Letěly po něm roztrhané mráčky, ale já v nich viděl stádo černých mustangů, díval jsem se za nimi, cválali po azurové stepi na jih, tam, kde se z nížiny nečekaně zvedaly hory. Sotva se můj zasněný pohled dotkl zalesněných vrchů, zaslechl jsem tiché volání. Předměstská ulička byla liduprázdná, já jsem přesto slyšel hlas, který ke mně promlouval. Nerozuměl jsem dobře jeho slovům, přicházelo to odkudsi z velké dálky, od těch příznačných hor, které se vznášely nad zelenou pouští jako fata morgána. Snad to ani nebyla artikulovaná slova, spíš polohlasný zpěv, doprovázený flétnami jarního větru, a přece jsem to vnímal jako naléhavou výzvu, abych se vydal na jih, do vzdálených hor. Byl to příslib, že tam na mne čeká cosi velkého a krásného, jakési velké dobrodružství.

Od toho dne mě hory nepochopitelně přitahovaly, snad vyzařovaly jakýsi záhadný magnetismus. Ale byly od našeho města příliš daleko. Dvě hodiny jízdy vlakem, a já, desetiletý klouček, jsem se na takovou dálku nemohl pustit. U nás volání dalek zřejmě nikdo neslyšel. Táta s maminkou chodili na procházku jen do parku, kde každou neděli hrála vojenská kapela. A tak jsem celé tři roky jen snil a díval se na vytoužené hory. Až přišel den splnění mého snu. Náš skautský oddíl jel na celodenní výlet do hor. S jakým nadšením jsem poprvé vstupoval do horského lesa! Pod klenbou starých smrků a listnáčů číhalo strašidelné šero, mezi kmeny prosvítaly žulové balvany, obrostlé mech a lišejníky, na břehu průzračného potůčku rostlo kapradí. Všichni ostatní si cestou vyprávěli příběhy z filmů, smáli se otřepaným vtipům, jen já jsem byl ustavičně pozadu. Přitahovaly mě jeskyňky, duté kmeny, musel jsem projít kdejaký palouk, sestoupit na dno kdejaké roklinky. Tak dlouho jsem odbíhal napravo a nalevo, až bylo kolem mne nápadné ticho a prázdno. Hlasy kluků se ztrácely kdesi v houštinách, zato k mému sluchu doléhaly desítky jiných zvuků. Houkání divokých holubů, tipání sýkorek, zurčení pramínku vody a uspávací bzukot mušek. Neměl jsem ani trochu strach, bylo to rozčilující dob-

rodružství jít horským lesem sám a sám, proměnil jsem se v indiánského zvěda a našlapoval neslyšně na jehličí, ale místo nepřátelského kmene se přede mnou objevilo srnčí stádo... Roztřásl jsem se jako v horečce při pohledu na ta krásná zvířata, snad by mne více nevzrušila ani tlupa siouxů, kdybych ji znenadání zahlédl před sebou. Věděl jsem, že indiány tu nepotkám, ale srnky byly skutečné. Vál příznivý vítr od stáda ke mně, ale zvířata asi tušila nebezpečí, čas od času se některé přestalo pást, zvedlo hlavu a pozorně se dívalo k mému krytu. Snad bych se přiblížil ke stádečku ještě blíže, kdyby pode mnou nepraskla větvička. Srnky se daly na útěk. Mně to ale připadalo, jakoby se vznášely, tak pružně a lehce se pohybovaly. S oddílem jsem se setkal až navečer u mravenčí kupky. Vedoucí mne velice seřval, myslel si, že jsem se ztratil. Co na tom, že jsem přišel o oběd v horské chatě. Místo hospody jsem viděl plno zajímavých věcí, slepýše s tělem vytepaným z ryzí mědi a očkama jako korálky, pohádkovou obludu - černého mloka s oranžovými skvrnami.

To byla moje první výprava do hor, za hlasem dalek. Později jsem ji opakoval ještě mnohokrát. Naučil jsem se trávit volné dny v přírodě. Brzo jsem objevil, že kdekoliv uprostřed volné přírody je skryto plno místech, kde člověk může vidět nevidané věci a prožívat tisíce dobrodružství.

Opuštěná pískoviště, lomy, mokřady, rákosiny, ráj vodního ptactva, naleziště chráněných rostlin se jen hemží podivnými tvory, o kterých nevědí ani lidé z nejbližšího okolí. Na nespočetných výpravách jsem viděl plno neuvěřitelných věcí. Stal jsem se svědkem mnoha dramatických příhod, potkal tak zvláštní živočichy, že se vedle nich zdály i ty nejfantastičtější romány trapně jednotvárné. Často jsem měl pocit, jako bych se náhle ocitl v říši divů, jenže moje příběhy na rozdíl od pohádek nejsou vymyšlené.

Ano, tak to byl Honza Lukášek. Prožil neuvěřitelné příběhy, které psal sám život, několikrát byl na pokraji smrti a v ohrožení života. Zejména v době války se dostával do situací, v nichž prokázal mimořádné hrdinství. Ani slovem se o tom dětem nezmiňuje. Pouze jim poodhalil kořeny svého lidství. Vynikající znalost a orientace v přírodě mu také zachránila život. Po útěku ze zajateckého tábora zůstal sám, naprosto opuštěný v neznámé krajině, s nepřítelem všude kolem sebe. Po delší dobu se živil jen tím, co les k přežití poskytoval. Když ho objevili ukrajinští partyzáni, byl neuvěřitelně vyhublý a zesláblý. Donesli jej do tábora na stanovém dílci. Honza Lukášek neprošel žádnou průpravou a školením o tom, „jak přežít sám v přírodě“, tu průpravu měl v krvi.

Ve stejném čísle TAM – TAMU popisuje i okamžik, kdy zaznamenal pro území České republiky zcela nový živočišný druh - **ještěrku zední**, která má v současnosti ve Štramberku jediné místo výskytu v ČR.

ZPRÁVY ZE ŠKOL

Skončil další školní rok v MŠ

Čas běží jako voda a školní rok 2008/2009 je v mateřské škole i se svým červnovým finišem za námi. Měsíc červen je vůbec každoročně naplněn řadou mimořádných událostí. Některé z nich se opakují pravidelně každý rok a některé jsme zařadili po dlouholeté odmlce. Za zmínku stojí dvě akce, které se konaly zkraje června 2009.

Blížil se čas výletů a proto i my jsme letos naplánovali pro děti s rodiči návštěvu zoologické zahrady v Ostravě. Rozjeli jsme se do ní v pátek 5. června a pro naše milé překvapení zavítal do ostravské ZOO program Bambiriády – celorepubliková přehlídka činnosti sdružení dětí a mládeže a středisek volného času. Proto děti měly vstup do ZOO v tento den zdarma, což nás všechny příjemně překvapilo. Děti shlédly zajímavá zvířata, malá i velká, ptáky, a bylo vidět, že je návštěva velice zaujala. Samozřejmě nejzajímavější to bylo u výběhu opic, kde měly děti možnost spatřit hlasitou výměnu názorů v opičí rodině šimpanzů. Děti se náramně bavily. Během celé procházky mohly děti kromě pozorování zvířat plnit různé úkoly v rámci Bambiriády, např. se mohly seznámit s prací lanového centra, hasičů, vojáků a policistů. Velice nás potěšilo, že se letošního školního výletu do Ostravy zúčastnilo 16 rodičů, a už nyní se těšíme na další školní výlet v příštím roce.

Druhou neobvyklou akcí byla tzv. NOC v MŠ, kterou jsme zopakovali asi po čtyřech letech. Rodiče, děti i paní učitelky se sešli v pátek 12.června v 18. hod. v mateřské škole. I když počasí moc nepřálo, po dešťové přeháňce jsme směle vykročili na vycházku přes vesnici, ve které jsme plnili řadu úkolů. Rodiče i děti prokázali svou zručnost, rychlost i bystrost a na závěr jsme společně objevili poklad plný sladkostí, ukrytý na školním hřišti. Po vycházce nám pěkně vyhládlo a tak jsme se s chutí pustili za příspěvní šikovných tatínků do opékání špekáčků na školní zahradě. Po večeři na čerstvém vzduchu a krátkém proběhnutí na školní zahradě následovalo již rozloučení s rodiči. 16 dětí se tak odebralo společně s p. učitelkami do soumrakem zalité mateřské školy. Po běžné večerní hygieně a uložení k spánku si ještě někteří odvážlivci splnili **bobříka odvahy** – děti v potemnělé mateřské škole, osvětlené pouze několika svíčkami, přešly z jednoho oddělení do druhého. A pak už jsme si jen všichni navzájem popřáli dobrou noc. Ráno tu bylo co by dup a my jsme to všichni v pohodě zvládli. Po dobré snídani se děti rozešly do svých domovů.

Přejeme dětem i rodičům hezké prázdniny, mnoho dalších mimořádných dnů se spoustou báječných zážitků ve školním roce 2009/10. Na setkání s dětmi stávajícími, ale i těmi úplně novými, se po prázdninách těší pracovnice Mateřské školy v Libhošti.

Za kolektiv MŠ Růžena Hanzelková

OD VÁS

Griluji, griluješ, grilujeme...

Trávit teplé letní večery u televize je marnotratné. Jistě se shodneme na tom, že mnohem lepší zážitky nabízí hvězdná obloha nebo létající jiskry z ohně. Velikou módou se v posledních letech stalo také grilování. Večery u grilu nabízejí příjemné posezení s rodinou, jsou ideální příležitostí pro setkání s přáteli. A tak není divu, že i na libhošťských zahradách vyrůstají grily – nejčastěji v sousedství zasluněných pergol a bazénů – doslova jako houby po dešti. Ale dříve, než si připravíme na grilu něco na zub, podívejme se na zoubek samotnému grilování.

To, že grilování je nejen koníček, ale i věda, pochopíme už při výčtu různých typů grilů:

- Lávové grily raději používáme venku, protože jim energii obstarává plyn z propanbutanové láhve. Plameny šlehají na lávové kameny nebo na keramické cihly, které rozžhaví. Je to zdravější, maso nepřichází do styku s ohněm a tuk neodkapává na kameny, protože jsou z boku. Chybí však typická vůně po uhlí. U lávových grilů lze regulovat teplotu a většinou mívají dva hořáky, takže lze potraviny zpracovávat nezávisle na sobě. Kameny se po dvou až čtyřech letech vlivem žáru rozpadnou, dají se však koupit nové.
- Elektrické grily mají všechna pro a proti stejná jako grily lávové, jen je jimi možné bezpečně grilovat také v místnosti. Na zahradu ale potřebují přívod elektrického proudu.
- Grily na dřevěné uhlí jsou nejznámější a asi nejrozšířenější. Aroma a chuť jídel, připravených na ohni ze dřeva, jsou prostě nezaměnitelné. Prodejci nám sice, ve snaze prodat, budou namlouvat, že tyhle grily vycházejí z módy a že je nahrazují grily elektrické nebo lávové, ale nesmíme všemu věřit.

Grilovat lze navíc různými způsoby, nejčastěji v závislosti na druhu připravovaného jídla. Třeba přímé grilování na roštu je vhodné zejména pro tenké ploché porce masa, uzeniny a ryby. Přímé grilování na jehlici se nejčastěji používá pro neporcovaná kuřata či selata, stejnoměrné plátky masa, různé uzeniny, ražniči a podobně, tedy takové potraviny, které lze nabodnout, nebo upevnit k otáčivé jehlici. (Maso můžeme konzumovat až poté, kdy je celé hotové, anebo postupně tak, že odkrajujeme propečené plátky.) Grilování na fólii je vhodné hlavně pro nadrobno nakrájená masa a uzeniny, které by jinak roštěm propadly, pro marinovaná, nakládaná nebo tučnější masa. Potraviny se pokládají nalobal položený na roštu. Allobal bývá na koncích tvarovaný tak, aby zachycoval tuk, případně ho odváděl mimo žhavé uhlí. Stejnou funkci plní speciální allobalové nádoby na jedno použití. Grilování ve fólii se hodí přede-

vším pro úpravu porcovaných kuřat, ryb a zeleniny. Používá se opětlobal, potravina se však tentokrát do něj zabalí tak, aby neunikala šťáva.

Profesionální „grilisté“ se neobejdou bez speciálního příslušenství. Pro začátek je dobré pořídit si alespoň prkénko, vidličku, kleště, štěteček na potírání a různé nože – vše nejlépe s dlouhou rukojetí a s dřevěnými nebo plastovými držátky. Kromě roštu a jehlic je dobré mít i jemnější mřížku na křehčí pokrmy, anebo dvojitou mřížku na steaky, kde se maso upíná dovnitř, aby se mohlo lehce otáčet. K servírování postačí plastové nebo papírové nádoby na jedno použití, případně porcelánové a běžné přístroje.

Možná, že jste i vy poznali pocit vzrůstající nervozity, kdy je vše k příjemnému posezení na zahradě přichystáno, hosté jsou seznámeni a při chuti, ale oheň ne a ne vzplanout! Takovýmto nemilým chvílím lze předejít, zamícháme-li mezi dřevěné uhlí kousky pevného podpalovače. Pokud používáme i tekutý podpalovač, hromádku postříkáme. Speciální podpalovače lze koupit ve specializovaných prodejnách, a investice se často vyplácí, poněvadž dřevěné uhlí nechytne jen tak. Klasické dřevěné uhlí je pak běžně k dostání v prodejnách pro zahrádkáře, pro kutily, v drogeriích, v samoobsluhách a dokonce i u některých větších benzinových pump, které mají otevřeno nonstop. Jestliže ale máme dost času a chceme si připravit něco hodně voňavého, můžeme grilovat přímo na dřevě. Vycházíme z toho, že grilujeme v žáru, nikoli v ohni. Prostor si tedy připravíme tak, abychom mohli v jedné části spalovat dřevo a žhavé uhlíky plechovou lopatkou přesouvat nebo přenášet pod grilované maso. Použijeme suché tvrdé dřevo, případně i dřevo běžných jehličnanů, ale daleko důležitější je, abychom spalovali větší štěpiny. Slabší kmínky nebo dokonce roští se totiž rozpadne dříve, než vytvoří rudé oharky. Tento způsob grilování vyžaduje velkou trpělivost, maso se propéká pomalu a relativně dlouho. Celé kuře například budeme moci servírovat za minimálně hodinu až dvě od chvíle, kdy je poprvé umístíme nad žhavé uhlíky. Čas zkrátíme tak, že si pořídíme jednoduchý měch, kterým budeme dodávat sálajícím oharkům kyslík.

Jistě, nejcennější „know-how“ grilování vězí v koření. Ke grilování se používá koření i jen jednoho druhu, nejčastěji však směsi. Jsou doplněny solí, sušenou zeleninou a látkami, které upravují sytkost či trvanlivost. Prodávají se univerzální grilovací směsi, které se hodí na různé druhy masa – ale ta pak chutnají všechna stejně – anebo směsi pro určité potraviny. Výběr je veliký, a ačkoli výrobci nazývají své směsi podobně či dokonce stejně (grilovací směs, steakové koření, koření na barbecue a podobně), může být výsledná chuť velmi rozdílná. Rada je prostá – vyzkoušet, zapamatovat – a napsat do příštího čísla Libhošťského zpravodaje.

Jednou z výhod grilovaných potravin je, že obsahují daleko menší množství tuku než potraviny připravované například smažením. Tím jsou podle současných měřítek zdravější. Jenže grilování je zároveň hodnoceno

jako úprava riziková, protože s chutným masem konzumujeme i některé látky, které tělu škodí. Anebo mohou škodit. Nejhorší jsou karcinogeny, tedy rakvinné látky, které obecně vznikají zpracováváním živočišných potravin při vysokých teplotách, a při grilování zejména odkapáváním tuku na rozžhavené uhlí, hořením smolnatého dřeva nebo zásahem potravin plameny. A protože se obvykle griluje venku, hrozí i bakteriální nákaza. Jen barbar může stejnými nástroji souběžně zpracovávat syrové i grilované maso, anebo si neumýt ruce před přípravou nebo před servírováním, o používání stejného nádobí na syrové a hotové maso ani nemluvě.

Na závěr připojujeme několik ověřených grilovacích tipů:

Grilované vepřové maso s hermelínem

Kotlety naklepeme a potřeme marinádou (2 lžíce oleje, 1 lžíce hořčice, grilování koření, pepř, sůl) a necháme dvě hodiny uležet. Potom grilujeme 6-8 minut z každé strany. Při posledním otočení položíme na maso plátek hermelínu a dogrilujeme. Podáváme s chlebem a rajčatovým salátem.

Grilovaný králík

Králíka připraveného ke grilování naložíme do vody se 3 lžicemi soli, 1 celou palicí rozmačkaného česneku. Po dvou dnech opláchneme, nacpeme rajčaty, slaninou nebo uzeným masem, paprikami (počet a množství záleží na vás).

Zašijeme a 1 a půl až 2 hodiny rožníme nebo opékáme.

Sázavský kabanos „Gurmán“

Kabanos předem asi 15 minut povaříme. Nakrojíme a zářezy naplníme nakrájenou slaninou, cibulí, paprikou, sladkokyselou okurkou a tvrdým sýrem. Potřeme olejem smíchaným s grilovacím kořením a grilujeme na roštu 15-30 minut.

Máte vlastní nápady a ověřené grilovací recepty? Podělte se s námi o ně. Vždyť libhošťské léto, ta doba tropických večerů, bazénů, pergol a grilů, ještě zdaleka nekončí!

Irena Horáková

KAM ZA KULTUROU

Bratři Karamazovi v Beskydském divadle

Když jsem se dozvěděl, že do Beskydského divadla v Novém Jičíně zavítá během příští sezóny soubor Dejvického divadla, který tam přiveze představení Bratři Karamazovi, upřímně jsem litoval toho, že se mi nejspíš nepodaří zasednout v hledišti. Ke smutnění jsem měl hned několik dobrých důvodů. Představení vychází z literární předlohy ruského klasika F. M. Dostojevského Bratři Karamazovi. Je to Dostojevského vrcholné dílo a, řekl bych, jedna z nejpozoruhodnějších knih světové literatury vůbec. Líbí se mi přitom, že v Bratrech Karamazových není nic, co bych jako Libhošťan neznal: ušlechtilá láska i spalující vášně, dědictví otců i dědičnost synů, síla peněz i slabost člověka, kostel s Bohem i bez Boha, alkohol, vražda. To vše lze v Libhošti zažít. O tom všem si lze v Libhošti číst. Soubor Dejvického divadla nicméně dokázal, že Bratři Karamazovi mohou být i strhujícím divadlem. A to natolik, že si vyžádá zachycení na filmový pás a stane se nejlepším českým filmem minulého roku. Snímek Petra Zelenky Karamazovi, držitel ocenění Český lev 2008, vychází totiž právě z inscenace Dejvického divadla. Divákům novojičínského představení se tak naskytne vynikající příležitost srovnání divadla v divadle a divadla ve filmu. Důvodů, proč navštívit Bratry Karamazovy v Beskydském divadle, je opravdu mnoho. Lákavé je jistě herecké obsazení v osobách Ivana Trojana, Davida Novotného, Igora Chmely nebo Radka Holuba. O kvalitách představení hovoří také skutečnost, že se hraje již desátou sezónou. Úspěch Zelenkova filmu podpořil zájem diváků, takže jsou všechny reprízy Bratrů Karamazových vyprodány na rok dopředu a v Praze, kde Dejvické divadlo sídlí, je téměř nemožné představení zhlédnout. Nejlepší příležitost tak mají návštěvníci oblastních divadel, kam ovšem dejičtí zájždějí spíše výjimečně.

Předpokládám, že i v Novém Jičíně se o lístky na Bratry Karamazovy strhne lýtý divácký boj. Jedinou možností, jak v něm s jistotou zvítězit, je stát se předplatitelem divácké skupiny „B“. Vedle Bratrů Karamazových nabízí její program další čtyři činohry, např. drama Václav Havla Odcházení v podání Klicperova divadla Hradec Králové nebo představení pražského Činoherního klubu a Divadla Na Fidlovačce. Za 920 – 1250 Kč je to velice slušná nabídka. Po uplynutí divadelních prázdnin bude prodej předplatného znovu pokračovat od 25. srpna. (Pokladna Beskydského divadla je otevřena v ÚT, ST a ČT od 14 do 17 hod. a v PÁ od 10 do 14 hod. Bližší informace o široké nabídce předplatného na sezónu 2009/2010 jsou k dispozici na plakátech nebo na internetové stránce <http://divadlo.novy-jicin.cz/predplatne.html>.)

Zdá se mi, že v poslední době spěcháme více, než je to nutné. Z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že předplatné do novojičínského divadla je zárukou pěti příjemných, jak kulturních, tak společenských, pozastavení.

Petr Horák

NÁŠ I VÁŠ RECEPTÁŘ

Různé doporučené a vyzkoušené recepty z Pangase

Dnes jsem si pro vás připravila několik receptů na přípravu jedné dobré rybičky, která se jmenuje pangasius. Pangasius hypophtalmus neboli sumeček žraločí, je téměř metrová ryba, kterou mnozí považují za vůbec nejlepší mořskou pochoutku, pangas totiž nezapáchá po rybině a také nepříjemné kosti ve filetech až na výjimky nenajdeme. To z něj dělá velmi vhodnou rybu pro děti.

Nutno ještě podotknout, že níže uvedené recepty mám od kolegyně z práce, která má většinu receptů vyzkoušených, protože jsou celá rodina velcí "rybožrouti".

Tak a nyní k samotným receptům:

ZAPEČENÝ PANGAS

Potřebné přísady

filety z pangase, koření na ryby, pórek, cherry rajčátka, sýr, smetana, olivový olej

Postup přípravy

Na dno pekáčku trošku olivového oleje, na něj položíme okořeněné filety. Poskládáme pórek a rajčátka (může být třeba i paprika, kapie atd), překryjeme jakýmkoliv sýrem, může být i strouhaný, já nejraději používám ten mazlavý

sendvičový...přelijeme smetanou, stačí trochu. Dáme zapéct na 180 st, cca 40 minut.

ČÍNSKÉ NUDLE

Potřebné přísady

Čínské nudle, kuřecí maso, čínská zelenina, sójová omáčka, sůl, podravka, pepř, sůl, koření na čínu.

Postup přípravy

Nudle předem namočíme do studené vody, stačí hodina. (vůbec nevádí, když budou namočený třeba 5 hodin). Kuřecí maso nakrájené na nudličky, orestujeme, přidáme mraženou

čínskou zeleninu(můžete si dát i svoji, podle chuti), všechno koření a ještě chvíli dusíme(cca 5 min.) Nudle slejeme a přidáme k masu a zelenině. Pořádně promícháme, a dochutíme.

Připravuje Helena Šimíčková

SPOLEČENSKÉ OKÉNKO

Dne 25.července uplynulo přesně **50 let** od chvíle, kdy nastoupili společnou cestu životem manželé

Emílie a Oldřich Kahánkovi

K tomuto významnému jubileu jim z celého srdce blahopřejí dcera Ivana a syn Petr s rodinami a přejí do dalších společných let hlavně pevné zdraví, hodně trpělivosti, mnoho energie a vitality.

S přáním se připojuje i nejmladší vnouček Vojta, který babičce a dědečkovi posílá velikou pusu.

Omluva

Redakce zpravodaje by se tímto chtěla omluvit za záměnu fotografie u pánů Oldřicha Pavelky a Josefa Hanzelky v minulém čísle zpravodaje. Prosíme dotčené rodiny, aby přijaly naši omluvu.

Děkujeme za pochopení.

Za redakci LZ Aleš Hána

Libhošťský zpravodaj

Informační měsíčník pro občany Libhoště. Vychází za přispění MěÚ Nový Jičín. Číslo 8/2009 vyšlo dne 31.7.2009. **Vydavatel:** Občanské sdružení Osvětová beseda v Libhošti, IČO: 68921349. **Elektronická adresa:** zpravodaj@libhost.cz. **Odpovědný redaktor:** Aleš Hána. **Redakční rada:** Aleš Hána, Oldřich Sobek, Dagmar Michálková, Petr Horák, Marie Sobková, Marta Kvitová, Jana Roszková. Cena výtisku je 8,-Kč, čísla s přílohou 15,-Kč, roční předplatné 100,-Kč. **Administrace:** Marie Krumpochová, Libhošť č.7, 742 57, tel. 737 525 670. Uzávěrka každého čísla: 25.den v měsíci. **Tisk:** Tiskárna KONTEXT, s.r.o., Lidická 131/8, Nový Jičín, tel. 556 709 119.